EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2010.6.15.
SEC(2010) 742 végleges

A BIZOTTSÁG VÉLEMÉNYE

a Dániában fennálló túlzott hiányról

A BIZOTTSÁG VÉLEMÉNYE

a Dániában fennálló túlzott hiányról

A STABILITÁSI ÉS NÖVEKEDÉSI PAKTUM ALKALMAZÁSA A JELENLEGI VÁLSÁGHELYZETBEN

1. Számos EU-tagállam államháztartási hiánya jelenleg meghaladja a Szerződésben a GDP 3 %-ában megállapított referenciaértéket. A hiány és az adósságállomány gyakran jelentős mértékű növekedését a 2008/2009-es példa nélküli globális pénzügyi válság és gazdasági visszaesés összefüggésében kell vizsgálni. Számos tényező játszik itt szerepet. Először, a gazdasági visszaesés az adóbevételek csökkenésével és a szociális kiadások (például a munkanélküli ellátások) emelkedésével jár együtt. Másodszor, a Bizottság – miután felismerte, hogy a költségvetési politikának a jelenlegi rendkívüli gazdasági helyzetben kiemelkedő jelentősége van – 2008 novemberében közzétette európai gazdaságélénkítési tervét, amelyben költségvetési ösztönzők alkalmazását indítványozta; a tervet az Európai Tanács decemberben jóváhagyta. A terv hangsúlyozta, hogy az ösztönzésnek időszerűnek, célzottnak és átmenetinek kell lennie, továbbá tekintettel kell lennie az egyes tagállamok államháztartásának fenntarthatósága és a versenyképesség terén mutatkozó különbségekre. Emellett az ösztönzőket a gazdasági feltételek javulásakor le kell állítani. Végül, számos ország tett intézkedéseket a pénzügyi ágazat stabilizálása céljából, amelyek közül némelyik befolyásolta az államadósság alakulását vagy a jövőben a hiány és az adósságállomány növekedésével járhat, bár az állami támogatások költségének egy része később megtérülhet.

2. A Stabilitási és Növekedési Paktum előírja, hogy a Bizottságnak kezdeményeznie kell a túlzott hiány esetén követendő eljárást, ha egy tagállamban a hiány meghaladja a GDP 3 %-ában kifejezett referenciaértéket. A Paktum 2005-ös módosításának az volt a célja, hogy a túlzott hiány esetén követendő eljárás valamennyi szakaszában vegyék teljes mértékben figyelembe mindenekelőtt a gazdasági és költségvetési hátteret. A Stabilitási és Növekedési Paktum így támogatja azokat az állami intézkedéseket, amelyek a gazdasági helyzet figyelembevétele mellett a költségvetés stabilitásának mihamarabbi visszaállítását célozzák és ezáltal biztosítják az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát.

JOGI HÁTTÉR

3. Az Európai Unió működéséről szóló Szerződés 126. cikke meghatározza a túlzott költségvetési hiány esetén követendő eljárást. Ezt az eljárást tovább részletezi a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK tanácsi rendelet[1], amely a Stabilitási és Növekedési Paktum része.

[1] HL L 209., 1997.8.2., 6. o. A jelentés figyelembe veszi „A Stabilitási és Növekedési Paktum végrehajtásának részletes leírása, valamint iránymutatások a stabilitási és konvergenciaprogramok tartalmára és formájára vonatkozóan” című véleményt is, amelyet az ECOFIN-Tanács 2009. november

4. A Szerződés 126. cikkének (2) bekezdése szerint a Bizottság a költségvetési fegyelem betartását két kritérium alapján kíséri figyelemmel, nevezetesen: a) a tervezett vagy tényleges költségvetési hiánynak a bruttó hazai termékhez (GDP) viszonyított aránya túllépi-e a 3 %-ban meghatározott referenciaértéket (kivéve ha az arány jelentős mértékben és folyamatosan csökkent, és elért egy, a referenciaértékhez közeli szintet; vagy a referenciaérték túllépése csak kivételes és átmeneti, és az arány közel marad a referenciaértékhez); és b) az államadósságnak a bruttó hazai termékhez viszonyított aránya túllépi-e a 60 %-ban meghatározott referenciaértéket (kivéve ha az arány elegendő mértékben csökken, és kielégítő ütemben közelít a referenciaértékhez).

5. A Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése kiköti, hogy ha egy tagállam nem felel meg az egyik vagy mindkét kritériummal kapcsolatos követelményeknek, a Bizottságnak erről jelentést kell készítenie. A Bizottság jelentése „figyelembe veszi, hogy a költségvetési hiány meghaladja-e az állami beruházások kiadásait, valamint minden egyéb érdemleges tényezőt, beleértve a tagállam középtávú gazdasági és költségvetési helyzetét”.

6. A dán hatóságok által 2010 áprilisában bejelentett adatok[2] alapján, és a Bizottság szolgálatainak 2010. tavaszi előrejelzését figyelembe véve, a Bizottság 2010. május 12-én a 126. cikk (3) bekezdése értelmében jelentést fogadott el Dániára vonatkozóan[3].

7. Ezt követően a Szerződés 126. cikkének (4) bekezdésével összhangban a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság [2010. május 27-én] véleményezte a Bizottság jelentését.

8. A Szerződés 126. cikkének (5) bekezdése értelmében a Bizottság véleményt terjeszt a Tanács elé, ha úgy ítéli meg, hogy valamely tagállamban túlzott hiány áll fenn vagy következhet be. A túlzott hiány fennállására vagy esetleges bekövetkezésére vonatkozó döntéshez a Bizottság szerint figyelembe kell venni a következőket: i. a 126. cikk (3) bekezdése szerinti jelentésének következtetéseit, és ii. a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság ezen jelentéssel kapcsolatos véleményét. Ezen elemek alapján a Bizottság Dániára vonatkozóan számos észrevételt fogalmazott meg.

DÁNIA VONATKOZÁSÁBAN FELMERÜLT ÉSZREVÉTELEK

9. A dán hatóságok által 2010 áprilisában bejelentett adatok alapján az államháztartási hiány a tervek szerint 2010-ben eléri a GDP 5,4 %-át, így túllépi a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. A 126. cikk (3) bekezdése alapján készített bizottsági jelentés megállapította, hogy a tervezett hiány nem maradt közel a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértékhez, de a Szerződés, valamint a Stabilitási és

---

10-én fogadott el. A dokumentum az alábbi weboldalon olvasható: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/legal_texts/index_en.htm.

[2] A 479/2009/EK tanácsi rendelet értelmében a tagállamok évente kétszer tájékoztatják a Bizottságot az államháztartási hiányra és az adósság szintjére vonatkozó tervezett és tényleges adatokról. Dánia legutolsó bejelentése elérhető az alábbi weboldalon: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/government_finance_statistics/excessive_deficit/edp_notification_tables.

[3] A Dániára vonatkozó, a túlzott hiány esetén követendő eljáráshoz kapcsolódó dokumentumok a következő weboldalon találhatók: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/index_en.htm.

Növekedési Paktum értelmében a referenciaérték tervezett túllépése kivételesnek tekinthető, és elsősorban a Szerződés és a Stabilitási és Növekedési Paktum feltételeinek megfelelő jelentős mértékű gazdasági visszaesés eredménye. A Bizottság szolgálatainak 2010. tavaszi előrejelzése szerint Dániában a reál-GDP a 2009. évi jelentős, 4,9 %-os csökkenés után 2010-ben várhatóan 1,6 %-kal növekedik. A 2010. évi hiány a gazdasági visszaesés és a dán hatóságok által az európai gazdaságélénkítési tervvel összhangban tett ösztönző intézkedések következménye. A referenciaérték tervezett túllépése azonban nem tekinthető átmenetinek. A Bizottság szolgálatainak 2010. tavaszi előrejelzése szerint változatlan politikát feltételezve[4] a hiány 2011-ben a GDP 4,9 %-ára csökken. A Szerződés hiányra vonatkozó kritériuma nem teljesül.

10. A dán hatóságok által 2010 áprilisában bejelentett adatok alapján a bruttó államadósság aránya 2010-ben a GDP 45,1 %-a lesz. A Bizottság szolgálatainak 2010. tavaszi előrejelzése szerint az adósság aránya a 2010–2011 közötti időszakban a GDP 46 %-áról 49,5 %-ra emelkedik, így a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaérték alatt marad. A Szerződés adósságra vonatkozó kritériuma teljesül.

11. A Szerződés, valamint a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseivel összhangban a Bizottság jelentésében elemezte az „érdemleges tényezőket” is. A Stabilitási és Növekedési Paktumnak megfelelően ezek csak akkor vehetők figyelembe a túlzott hiány fennállását megállapító határozathoz vezető lépések során, ha a hiány esetében teljesül a kettős feltétel, vagyis a hiány közel marad a referenciaértékhez és átmeneti. Dánia esetében a kettős feltétel nem teljesül. Ebben az esetben az érdemleges tényezők önmagukban tekintve összességében viszonylag kedvezőnek tűnnek.

12. A Gazdasági és Pénzügyi Bizottságnak a Szerződés 126. cikkének (4) bekezdése szerinti véleménye összhangban van a Bizottság 126. cikk (3) bekezdés szerinti jelentésében megfogalmazott értékeléssel.

KÖVETKEZTETÉS

A dániai költségvetési helyzet nyomon követése és különösen a 126. cikk (2) bekezdésében megállapított kritériumok teljesítésének vizsgálata alapján a Bizottság a Szerződés 126. cikke (3) bekezdésének megfelelően jelentést készített. A Bizottság saját jelentésének, valamint a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményének figyelembevételével úgy ítéli meg, hogy Dániában túlzott hiány áll fenn.

[4] A politika változatlanságán alapuló előrejelzés figyelembe veszi a válsághoz kapcsolódó rendkívüli intézkedések (részleges) visszavonását.